

Nie wypożyczać!

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ
BIURO SPRAW OBRONNYCH MSW

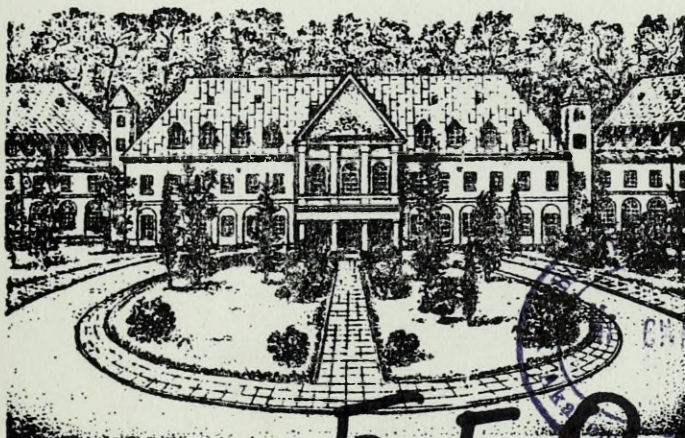

JAWNE
POUFNE

Egz. Nr 1

Andrzej CYMERMAN
Marian KONSEK

**MIEJSCE, ROLA I ZADANIA
JEDNOSTEK RESORTU SPRAW WEWNĘTRZNYCH
W SYSTEMIE OBRONNYM PAŃSTWA**

55800

WARSZAWA

1994

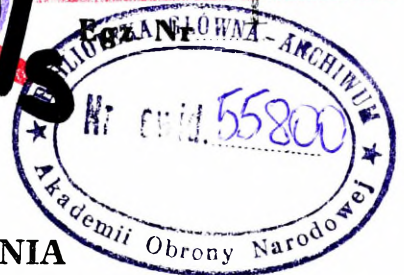

AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ
BIURO SPRAW OBRONNYCH MSW

JAWNE
POUFNE

Andrzej CYMERMAN
Marian KONSEK

**MIEJSCE, ROLA I ZADANIA
JEDNOSTEK RESORTU SPRAW WEWNĘTRZNYCH
W SYSTEMIE OBRONNYM PAŃSTWA**

*Archiwum
prezesa MSW 29.01.2003 JAWNE
Jan Kubiński*

WARSZAWA

1994

Niniejszy materiał studyjny jest przeznaczony do wykorzystania na Wyższych Kursach Obronnych dla kierowniczej kadry administracji państwowej.

W materiale przyjęto, że system obrony państwa to skoordynowany wewnętrznie zbiór elementów organizacyjnych, ludzkich i materialowych wzajemnie powiązanych i działających na rzecz obrony państwa.

System ten jest kształtowany i funkcjonuje na podstawie regulacji prawnych Ustawy Konstytucyjnej RP, w części stanowiącej o ustroju państwa, jego organach i kompetencjach oraz w innych ustawach określających założenia militarne, gospodarczo-obronne, ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego.

Celem strategicznym obrony Rzeczypospolitej Polskiej, osiągnięciu którego służyć ma system obronny, jest zapewnienie suwerenności, niepodległości i integralności terytorialnej państwa, bezpieczeństwa i swobody działania struktur administracyjnych oraz pokojowych warunków życia i rozwoju społeczeństwa.

W strukturze funkcjonalnej (schemat 1) systemu obronnego państwa wyróżniamy trzy elementy składowe:

- 1) układ militarny, który stanowią siły zbrojne;
- 2) układ pozamilitarny, który tworzą pozamilitarne ogniwa: ochrony państwa, gospodarczo-obronne i ochrony ludności. Pozamilitarne ogniwa ochrony ludności tworzą obronę cywilną kraju;
- 3) system kierowania obronnością, obejmujący wszystkie organa władzy i administracji państwowej i samorządowej oraz dowództwa wojskowe.

Układ pozamilitarny, którego ogniwem jest resort spraw wewnętrznych, jest ważnym elementem systemu obronnego państwa. Stanowi on

bazę wspierającą układ militarny oraz zapewnia warunki funkcjonowania struktur państwa i przetrwania społeczeństwa w okresie zagrożenia i wojny (schemat 2).

Resort spraw wewnętrznych skupia w swej sktrukturze wyspecjalizowane jednostki, których głównym zadaniem jest, szeroko rozumiana, ochrona państwa.

Przez jednostki resortu spraw wewnętrznych rozumie się:

- formacje, kierowane przez centralne organa administracji państwowej nadzorowane przez ministra spraw wewnętrznych (Policja, Urząd Ochrony Państwa, Państwowa Straż Pożarna, Straż Graniczna);

- jednostki organizacyjne podporządkowane ministrowi spraw wewnętrznych (Nadwiślańskie Jednostki Wojskowe MSW, Centralny Zarząd Służby Zdrowia MSW, Biuro Ochrony Rządu, Jednostka Wojskowa GROM);

- komórki organizacyjne podległe ministrowi spraw wewnętrznych (departamenty, biura Ministerstwa Spraw Wewnętrznych).

Realizacja powyższego zadania trwa nieprzerwanie, a więc już w czasie stałej gotowości obronnej państwa. Minister spraw wewnętrznych, kierujący resortem spraw wewnętrznych, jako naczelny organ administracji państwowej, przy pomocy aparatu wykonawczego jakim jest Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oraz nadzorowanych, podległych i podporządkowanych formacji i jednostek organizacyjnych realizuje zadania:

- 1) w dziedzinie ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, a także ochrony przed bezprawnymi zamachami na życie i zdrowie ludzkie oraz dorobek kulturalny i materialny społeczeństwa i poszczególnych obywateli, jak również w dziedzinie ochrony państwa i kontroli ruchu granicznego, a ponadto w dziedzinie walki z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami;

2) w zakresie czynności organizacyjno-mobilizacyjnych i innych zadań obronnych, wynikających ze stosownych przepisów.

Realizację głównego polityczno-strategicznego celu obrony Rzeczypospolitej Polskiej, w części dotyczącej resortu spraw wewnętrznych, osiąga się przez realizację przedsięwzięć zapewniających trwałość przyjętego przez naród ustroju, ochronę życia i zdrowia, mienia narodowego i prywatnego. W okresie zagrożenia bezpieczeństwa kraju i wojny działalność resortu spraw wewnętrznych polegać będzie na kontynuowaniu zadań okresu pokoju (wymienionych wcześniej) oraz na realizacji zadań charakterystycznych dla wyższych stanów gotowości obronnej, takich jak:

- wywiadowniczej i kontrwywiadowniczej ochrony państwa;
- udziału w prowadzeniu działań przeciwdywersyjnych, przeciwdesantowych i nieregularnych;
- utrzymaniu bezpieczeństwa i porządku w czasie mobilizacji, operacyjnego rozwijania i przegrupowania wojsk;
- zabezpieczeniu porządku w toku realizacji głównych przedsięwzięć z zakresu obrony cywilnej.

W wypadku konfliktu zbrojnego w bezpośrednim sąsiedztwie Polski, dla zneutralizowania płynących stąd zagrożeń, resort spraw wewnętrznych, przy pomocy wyspecjalizowanych formacji i jednostek organizacyjnych będzie dążył do:

- fizycznego wzmocnienia ochrony granicy państwowej oraz wzmocnienia działań operacyjno-rozpoznawczych na zagrożonych kierunkach;
- zintensyfikowania działań prewencyjnych w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego na zagrożonym terenie oraz przeciwdziałania niekontrolowanej migracji ludności;
- wzmocnienia działań antyterrorystycznych i przeciwdywersyjnych;
- izolowania zagrożonego terenu przez rozprzestrzenianiem się niekorzystnych zjawisk.

W wypadku wojny lokalnej lub powszechnej, resort spraw wewnętrznych, oprócz realizacji zadań zapewniających bezpieczeństwo i porządek publiczny, będzie swymi działaniami dążył do:

- stworzenia możliwości najlepszych warunków dla prowadzenia działań przez Siły Zbrojne RP;

- wspierania działań bojowych Sił Zbrojnych RP siłami możliwymi do użycia;

- egzekwowania przestrzegania prawa i postanowień szczególnych władz administracyjnych i wojskowych, charakterystycznych dla wprowadzonego: stanu wojny lub stanu wojennego;

- realizowania zadań związanych z ochroną struktury państwa i ochroną ludności.

Resort spraw wewnętrznych powyższe zadania, dotyczące zachowania suwerenności, niepodległości i integralności terytorialnej państwa oraz zapewnienia bezpiecznego bytu narodu, w zakresie go dotyczącym, zamierza osiągnąć poprzez działania polegające głównie na:

a) zapewnieniu funkcjonowania struktur państwa, realizacji zadań na rzecz Sił Zbrojnych RP, przeciwdziałaniu penetracji wywiadowczej oraz egzekwowaniu przestrzegania prawa;

b) informowaniu organów odpowiedzialnych za system kierowania obronnością państwa (Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, prezesa Rady Ministrów i Radę Ministrów) o zagrożeniach: wewnętrznym i zewnętrznym bezpieczeństwa kraju;

c) ochronie granicy państwowej przed bezprawnym jej przesuwaniem, nielegalną migracją, bezprawnym przemieszczaniem towarów i rozpoznawaniu oraz wykrywaniu przestępstw oraz ściganiu ich sprawców w zakresie określonym ustawą o ochronie granicy państwowej;

d) zapewnieniu bezpieczeństwa i porządku publicznego, a także ochrony przed bezprawnymi zamachami na życie i zdrowie ludzkie oraz

dorobek kulturalny i materialny społeczeństwa i poszczególnych obywateli;

e) zapobieganiu i walce z pożarami, klęskami żywiołowymi, katastrofami i innymi miejscowymi zagrożeniami;

f) przygotowaniu i utrzymaniu w gotowości do natychmiastowego uruchomienia stanowisk kierowania dla naczelnych organów administracji państwowej;

g) organizacji ochrony i obrony określonych ważnych obiektów gospodarki narodowej i administracji państwowej, umiejscowionych w rejonach zagrożonych.

Ponadto, aby zapewnić realizację wymienionych zadań w wyższych stanach gotowości obronnej państwa, w resorcie spraw wewnętrznych:

a) prowadzi się przygotowania do przeprowadzenia mobilizacji i militaryzacji sił i środków;

b) gromadzi się zapasy nienaruszalne sprzętu i materiałów na potrzeby mobilizacyjne;

c) opracowuje się i utrzymuje w stałej aktualności plany obronne;

d) prowadzi się systematyczne szkolenia i ćwiczenia obronne stanów osobowych będących na przydziałach mobilizacyjnych i organizacyjno-mobilizacyjnych.

Resort spraw wewnętrznych składa się z formacji i jednostek organizacyjnych, które ze względu na różnorodność posiadanych, wzajemnie uzupełniających się elementów tworzą ogniwo ochrony państwa. W skład resortu wchodzi: Policja, Urząd Ochrony Państwa, Państwowa Straż Pożarna, Straż Graniczna, Nadwiślańskie Jednostki Wojskowe Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Biuro Ochrony Rządu, Jednostka Wojskowa GROM oraz Centralny Zarząd Służby Zdrowia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Struktura i zasięg (obszar) działania poszczególnych formacji i jednostek organizacyjnych poza Strażą Graniczną i jednostkami wojsko-

wymi resortu spraw wewnętrznych jest ściśle dostosowany do podziału administracyjnego Rzeczypospolitej Polskiej. Centralnymi organami administracji państwowej, nadzorowanymi przez ministra spraw wewnętrznych są komendanci główni: Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej oraz szef Urzędu Ochrony Państwa.

Skuteczność działania pozamilitarnych ogniw ochrony państwa wpływa bezpośrednio na stan bezpieczeństwa wewnętrznego i determinuje sprawność przechodzenia organizmu państwowego i gospodarczego do funkcjonowania w okresie zagrożenia i wojny.

Minister spraw wewnętrznych nadzoruje i koordynuje realizację przedsięwzięć organizacyjno-mobilizacyjnych i obronnych resortu, a także jego przygotowanie i przejście ze struktur organizacyjnych czasu pokojowego na struktury organizacyjne czasu wojennego oraz realizację zadań obronnych na korzyść sił zbrojnych, obrony cywilnej i gospodarki narodowej. Struktura resortu wymusza pewną hierarchiczną strukturę zadań i odpowiedzialności za ich realizację.

Poszczególne jednostki organizacyjne resortu spraw wewnętrznych, ze względu na swój charakter, predyspozycje i wyposażenie, wykonują w poszczególnych stanach gotowości obronnej państwa następujące główne zadania:

1. Policja

Do podstawowych zadań statutowych Policji, realizowanych zarówno w czasie pokoju, jak i w okresie zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny, należą:

- ochrona życia i zdrowia obywateli oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra;
- ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców;

- kontrola przestrzegania przepisów porządkowych i administracyjnych związanych z działalnością publiczną lub obowiązujących w miejscach publicznych.

Równoległe z wykonywaniem powyższych zadań, Policja w okresie pokoju, przygotowuje się, a w okresach zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny realizuje przedsięwzięcia obronne. Do głównych zadań należą realizowane na rzecz:

a) Sił Zbrojnych RP:

- zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego w czasie mobilizacji i mobilizacyjnego rozwinięcia wojsk;

- uczestniczenie w zapewnieniu warunków do sprawnego przegrupowania wojsk;

- udział w działaniach przeciwdywersyjnych, przeciwdesantowych i nieregularnych;

b) szczególnej ochrony i obrony obiektów ważnych dla obronności i gospodarki narodowej;

c) obrony cywilnej kraju, polegającej na utrzymaniu właściwego porządku publicznego w czasie prowadzonych przez siły OC działań na rzecz ludności cywilnej.

Ponadto realizuje zadania związane z systemem kierowania państwem oraz zadania wynikające z rygorów wprowadzenia stanu wojennego lub stanu wojny, takie jak:

- uczestniczy na szczeblu centralnym i wojewódzkim w zabezpieczeniu funkcjonowania stanowisk kierowania;

- uczestniczy w przedsięwzięciach związanych z odosobnieniem lub internowaniem osób;

- bierze udział w przedsięwzięciach związanych z wprowadzeniem cenzury;

- uczestniczy w innych przedsięwzięciach administracyjno-porządkowych typowych dla stanu zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny;

- zapewnia łączność i obieg poczty specjalnej w systemie kierowania państwem.

Dla zrealizowania wszystkich powyższych zadań Policja w swej strukturze posiada (schemat 3):

a) w czasie "P": Komendę Główną, 49 komend wojewódzkich, 366 komend rejonowych i 1753 komisariaty. W ramach komend wojewódzkich istnieją 22 oddziały prewencji oraz 10 pododdziałów antyterrorystycznych. Komendy wojewódzkie i rejonowe dysponują również pododdziałami specjalistycznymi: patrolowo-konwojowymi, obronnymi i ruchu drogowego. Ogólny stan osobowy Policji w czasie "P" wynosi 105 tysięcy funkcjonariuszy;

b) w czasie "W": W wyniku militaryzacji i rozwinięcia mobilizacyjnego stan osobowy Policji wzrasta do około 180 tysięcy, tj. o około 70% w stosunku do czasu "P". Tworzy się na ten okres, na bazie istniejących lub nowoformowanych: brygadę i 10 pułków manewrowych, 11 batalionów manewrowych szczebla wojewódzkiego, 136 kompanii i 247 plutonów manewrowych szczebla wojewódzkiego, 136 kompanii i 247 plutonów manewrowych szczebla rejonowego.

Policja uzbrojona jest w broń strzelecką (kbk AK) i krótką (pistolety, rewolwery), pododdziały zwarte także w broń maszynową (ckm, rkm, km PKM) oraz ręczne granatniki przeciwpancerne, miotacze wody i wyrzućnie granatów łzawiących.

2. *Urząd Ochrony Państwa*

Celem działania Urzędu Ochrony Państwa jest ochrona bezpieczeństwa państwa i jego porządku konstytucyjnego.

Do głównych zadań Urzędu Ochrony Państwa należą:

- rozpoznawanie i przeciwdziałanie zagrożeniom godzącym w bezpieczeństwo, obronność, niezależność i całość państwa;

- zapobieganie i wykrywanie przestępstw szpiegostwa i terroryzmu, a także innych przestępstw przeciwko państwu, oraz ściganie ich sprawców;

- rozpoznawanie i przeciwdziałanie naruszeniom tajemnicy państwowej;

- przygotowywanie dla najwyższych organów władzy i administracji państwowej informacji i analiz istotnych dla bezpieczeństwa państwa.

Będąc w strukturze resortu spraw wewnętrznych, Urząd Ochrony Państwa w czasie pokoju przygotowuje się, a w okresie zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny realizuje zadania obronne, takie jak:

- prowadzi zintensyfikowane i ciągłe operacyjne rozpoznanie sił dywersyjnych;

- prowadzi działania specjalne na zapleczu przeciwnika;

- organizuje specjalną ochronę obiektów ważnych dla obronności i gospodarki narodowej;

- współuczestniczy w realizowaniu przedsięwzięć administracyjno-porządkowych, typowych dla stanu wojennego lub stanu wojny;

- zapewnia funkcjonowanie stacji szyfrowo-kodowych w systemie kierowania państwem i resortem spraw wewnętrznych;

- prowadzi radio-kontrwywiadowczą ochronę państwa;

- uczestniczy w przedsięwzięciach związanych z cenzurą, odosobnieniem lub internowaniem osób.

Zgodnie z porozumieniem zawartym z Ministerstwem Obrony Narodowej, Urząd Ochrony Państwa współdziała z Wojskowymi Służbami Informacyjnymi.

Dla zapewnienia realizacji powyższych zadań Urząd Ochrony Państwa posiada (schemat 4):

a) w czasie "P": centralę urzędu, 14 delegatur wojewódzkich i 24 placówki. Ogólny stan osobowy czasu "P" wynosi 7 tysięcy funkcjonariuszy.

b) w czasie "W": stan osobowy urzędu, w wyniku militaryzacji i uzupełnienia mobilizacyjnego, wzrasta do 11 500 funkcjonariuszy (tj. o 64% w stosunku do czasu "P"). Tworzy się na ten okres: batalion zabezpieczenia, główny urząd cenzury wojennej oraz 12 okręgowych urzędów cenzury wojennej.

W zakresie uzbrojenia, Urząd Ochrony Państwa posiada wyłącznie broń krótką, stanowiącą osobiste wyposażenie funkcjonariuszy. Dysponuje niezbędną ilością środków transportowych różnego rodzaju oraz techniką operacyjną i środkami łączności radiowej, przewodowej i specjalnej. Nie posiada sprzętu inżynieryjno-saperskiego.

3. Państwowa Straż Pożarna

Państwowa Straż Pożarna jest zawodową, umundurowaną i wyposażoną w specjalistyczny sprzęt formacją, przeznaczoną do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami. Do podstawowych, wynikających ze stosownej ustawy, zadań Państwowej Straży Pożarnej należą:

- organizowanie i prowadzenie akcji ratowniczej w czasie walki z pożarami oraz likwidacji miejscowych zagrożeń;

- wykonywanie pomocniczych czynności ratowniczych w czasie klęsk żywiołowych oraz likwidacji miejscowych zagrożeń przez inne służby ratownicze;

- podejmowanie działań organizacyjno-technicznych usprawniających system alarmowania i współdziałania z innymi służbami ratowniczymi;

- kierowanie krajowym systemem ratowniczo-gaśniczym.

Państwowa Straż Pożarna, uczestniczy ponadto w przygotowaniach i realizacji zadań obronnych stojących przed resortem spraw wewnętrznych, w szczególności:

- organizuje zabezpieczenie ratowniczo-gaśnicze na rzecz sił zbrojnych w okresie mobilizacji, mobilizacyjnego rozwinięcia i przegrupowania wojsk;

- koordynuje i kieruje krajowym systemem ratowniczo-gaśniczym oraz pozostałymi jednostkami ochrony ppożarowej na terenie kraju;

- organizuje i zapewnia współdziałanie krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego z organami Obrony Cywilnej Kraju.

Realizację powyższych zadań Państwowej Straży Pożarnej zapewnia posiadanie (schemat 5):

a) w czasie "P": Komenda Główna, 49 komend wojewódzkich, 261 komend rejonowych oraz jednostek ratowniczo-gaśniczych różnych kategorii, rozmieszczonych w zależności od zagrożeń na obszarze całego kraju. Ogólny stan osobowy wynosi 29 tysięcy osób. Państwowa Straż Pożarna w czasie pokoju tworzy krajowy system ratowniczo-gaśniczy poprzez włączenie innych jednostek ochrony przeciwpożarowej, tj. wytypowanych ochotniczych i zakładowych starzy pożarnych oraz służb ratowniczych;

b) w czasie "W": stan osobowy wzrasta do około 105 tysięcy funkcjonariuszy (tj. o ponad 360% w stosunku do stanu pokojowego). W ramach militaryzacji formuje się 4 pułki pożarnicze (po jednym w każdym okręgu wojskowym) oraz 63 bataliony i 446 kompanii pożarniczych, rozmieszczonych w odpowiednim do zagrożenia pożarowego ugrupowaniu, na terenie całego kraju.

4. *Straż Graniczna*

Straż Graniczna jest jednolitą umundurowaną i uzbrojoną formacją powołaną do ochrony granicy państwowej Rzeczypospolitej Polskiej na lądzie i na morzu oraz kontroli ruchu granicznego. Jest formacją typu policyjnego, będąc jednocześnie częścią administracji państwowej typu specjalnego. Zgodnie z ustawą o Straży Granicznej, do głównych zadań tej formacji należą:

- ochrona granicy państwowej na lądzie i na morzu przed bezprawnym jej przesuwaniem, nielegalną migracją, bezprawnym przemieszcza-

niem towarów, zadanie to wykonuje się przy pomocy metod operacyjno-rozpoznawczych i fizycznych (liniowych);

- organizowanie i dokonywanie kontroli ruchu granicznego w drogowych, kolejowych, lotniczych, morskich i rzecznych przejściach granicznych;

- wydawanie zezwoleń na przekroczenie granicy państwowej, w tym wiz;

- rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców, w zakresie określonym ustawą o granicy państwowej oraz innymi ustawami;

- zapewnienie porządku publicznego na obszarze przejść granicznych, a w zakresie właściwości tej Straży - także w strefie nadgranicznej;

- gromadzenie i przetwarzanie informacji z zakresu ochrony granicy państwowej i kontroli ruchu granicznego oraz udostępnianie ich właściwym organom państwowym.

Zgodnie z art. 4 Ustawy o Straży Granicznej, w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny Straż Graniczna staje się z mocy prawa częścią Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

W związku z powyższym, już w czasie pokoju Straż Graniczna prowadzi przygotowania obronne, w takim zakresie, aby realizować stojące przed nią zadania obronne. Do zasadniczych zadań obronnych zaliczyć należy:

- ochronę we współdziałaniu z jednostkami sił zbrojnych granicy Rzeczypospolitej Polskiej z państwem nie będącym stroną konfliktu;

- prowadzenie rozpoznania w strefie nadgranicznej i pełnienie służby obserwacyjnej w ramach powszechnego ostrzegania i alarmowania;

- prowadzenie płytkiego wywiadu oraz wykonywanie zadań na rzecz wojskowych służb informacyjnych;

- wykonywanie przedsięwzięć zabezpieczających wejście do działań jednostek operacyjnych;

- ochronę i obronę obiektów o ważnym znaczeniu dla obronności państwa, znajdujących się na linii granicy państwowej. W określonej sytuacji - we współdziałaniu ze specjalistycznymi pododdziałami wojskowymi - udział w przygotowaniu do niszczenia i niszczenie tych obiektów;

- udział w działaniach przeciwdywersyjnych w strefie nadgranicznej, a w przypadku włamania się przeciwnika, prowadzenie działań nieregularnych;

- utrzymanie we współdziałaniu z Policją - bezpieczeństwa i porządku publicznego w strefie nadgranicznej oraz pomoc podczas ewakuacji ludności;

- wspomaganie akcji ratowniczych prowadzonych siłami administracji terenowej i obrony cywilnej.

Biorąc pod uwagę zadania Straży Granicznej oraz fakt wyspecjalizowania funkcjonariuszy SG w ochronie granicy państwowej i kontroli ruchu granicznego, celowe byłoby wykorzystywanie ich do takich działań aby w każdej chwili byli gotowi do ochrony odtworzonej granicy państwowej.

Struktura organizacyjna Straży Granicznej jest ściśle dostosowana do potrzeb realizacji przedstawionych wyżej zadań (schemat 6). Straż Graniczna w czasie "P" i "W" posiada tę samą strukturę organizacyjną i składa się z: Komendy Głównej, oddziałów i dywizjonów SG, granicznych placówek kontroli GPK, Strażnic i zespołów obserwacji wzrokowo-technicznej.

Ogółem w Straży Granicznej funkcjonuje 12 oddziałów, w tym jeden morski, 145 strażnic, 64 graniczne placówki kontrolne.

Straż Graniczna posiada na swoim wyposażeniu uzbrojenie, środki techniczne i wyposażenie podobne jak Policja, za wyjątkiem transporterów opancerzonych, miotaczy wody i wyrzutni granatów łzawiących.

5. Centralny Zarząd Służby Zdrowia

Centralny Zarząd Służby Zdrowia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych jest specjalistyczną formacją, której zadaniem jest niesienie pomocy medycznej zarówno w zakresie profilaktyki, jak i leczenie pracowników resortu spraw wewnętrznych. Centralny Zarząd Służby Zdrowia w okresie pokoju czyni niezbędne przygotowania do funkcjonowania w okresie zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny.

Głównymi zadaniami CZSZ w okresie zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny, są:

- medyczno-sanitarne zabezpieczenie pracowników resortu w wyższych stanach gotowości obronnej;
- zapewnienie zabezpieczenia medycznego ewakuowanym rodzinom pracowników resortu;
- przeformowanie służby zdrowia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych na strukturę wojenną i sformowanie specjalnie tworzonych jednostek zmilitaryzowanych, w tym szpitali rezerwowych;
- organizacja współdziałania służby zdrowia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z jednostkami organizacyjnymi ministra Zdrowia i Opieki Społecznej i Ministerstwa Obrony Narodowej w celu pełnej realizacji zadań w zakresie zabezpieczenia potrzeb resortu spraw wewnętrznych.

Centralny Zarząd Służby Zdrowia w okresie pokoju posiada 12 500 osób personelu medycznego, kierowniczego i obsługi (schemat 7). Organizacja tej jednostki przedstawia się następująco: Centralny Zarząd Służby Zdrowia (w Warszawie), 17 Wojewódzkich Zarządów Służby Zdrowia, 49 poliklinik, 17 szpitali i 319 ambulatoriów. Aktualnie służba zdrowia posiada 4 100 łóżek szpitalnych.

Na czas "W" stan osobowy resortowej służby zdrowia wzrasta do około 18 tysięcy (tj. o około 46%).

Formuje się, w trybie militaryzacji dodatkowo 30 szpitali rezerwowych, 52 oddziały zabezpieczenia medycznego, 48 grup rozpoznania sanitarno-epidemiologicznego i 17 plutonów wsparcia medycznego.

6. *Nadwiślańskie Jednostki Wojskowe Ministerstwa Spraw Wewnętrznych*

Nadwiślańskie Jednostki Wojskowe MSW, w okresie pokoju zapewniają ochronę i bezpieczeństwo siedzibom naczelnych organów władzy i administracji państwowej, a także siedzibom obcych przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych oraz rezydencji ich kierowników na terenie Warszawy. Posiadanyimi siłami i środkami są w stanie nieść pomoc w przypadku katastrof, klęsk żywiołowych i innych zagrożeń bezpieczeństwa wewnętrznego.

Jednocześnie Nadwiślańskie Jednostki Wojskowe są przygotowywane do realizacji w stanach zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny następujących zadań:

- organizacji rozwinięcia, ochrony i obrony oraz zapewnienia funkcjonowania stanowisk kierowania (SK), określonych naczelnych organów kierowania państwem w trzech rejonach;
- prowadzenia działań przeciwdywersyjnych i przeciwdesantowych w rejonach stanowisk kierowania;
- utrzymania i ochrony tras komunikacyjnych oraz zapewnienia przemieszczania określonych osób z kierownictwa państwa przy użyciu środków transportowych własnych (w tym lotniczych);
- uczestniczenia w zapewnieniu łączności i obiegu poczty specjalnej w systemie kierowania państwem;
- ponadto w rejonach stanowisk kierowania: płytki wywiad i rozpoznanie wojskowe, akcje ratunkowo-ewakuacyjne.

Do realizacji przedstawionych zadań NJW MSW dysponują następującymi siłami:

- cztery brygady zmotoryzowane (BZmot);
- dwa pułki zmotoryzowane (pzmot);

- dwa pułki zabezpieczenia (pzab);
- pułk lotniczy (pl);
- brygada łączności (BŁ);
- pułk dowodzenia (pdow.).

Stan osobowy czasu "P" wynosi 12 600, natomiast w czasie "W" w wyniku mobilizacji NJW MSW ulegają rozwinięciu do około 33 tysięcy (tj. o około 160%).

Uzbrojenie NJW MSW przedstawia się następująco:

- 82 mm moździerze;
- 23 mm przeciwlotnicze armaty ZU - 23;
- ciężkie i lekkie granatniki ppancerne;
- broń maszynowa (km, ckm i pkm);
- broń strzelecka i osobista.

Pułk lotniczy dysponuje (etatowo): 4 samolotami An-28 i "Mewa" oraz 26 śmigłowcami typu Mi-8, Mi-17, Bell, Sokół i Mi-2.

W zakresie sprzętu technicznego na wyposażeniu tych wojsk znajdują się środki transportowe różnych typów i różnego przeznaczenia, sprzęt i środki łączności radiowej i przewodowej, sprzęt i maszyny inżyniersko-saperskie oraz sprzęt i środki ochrony przeciwchemicznej.

7. Biuro Ochrony Rządu

Jest wyspecjalizowaną jednostką wojskową, która zarówno w okresie pokoju, zagrożenia bezpieczeństwa i wojny zapewnia bezpośrednią fizyczną ochronę osób zajmujących kierownicze stanowiska we władzach Rzeczypospolitej Polskiej oraz przygotowuje się do realizowania powyższego zadania na stanowiskach kierowania (SK). W okresie pokoju liczy około 8 tys. osób, a po mobilizacji około 9,6 tys. osób.

Biuro Ochrony Rządu dysponuje wyłącznie bronią strzelecką i osobistą, zgodnie z ich specyfiką oraz niezbędnymi środkami transportowymi: ciężarowymi, osobowymi i specjalnymi.

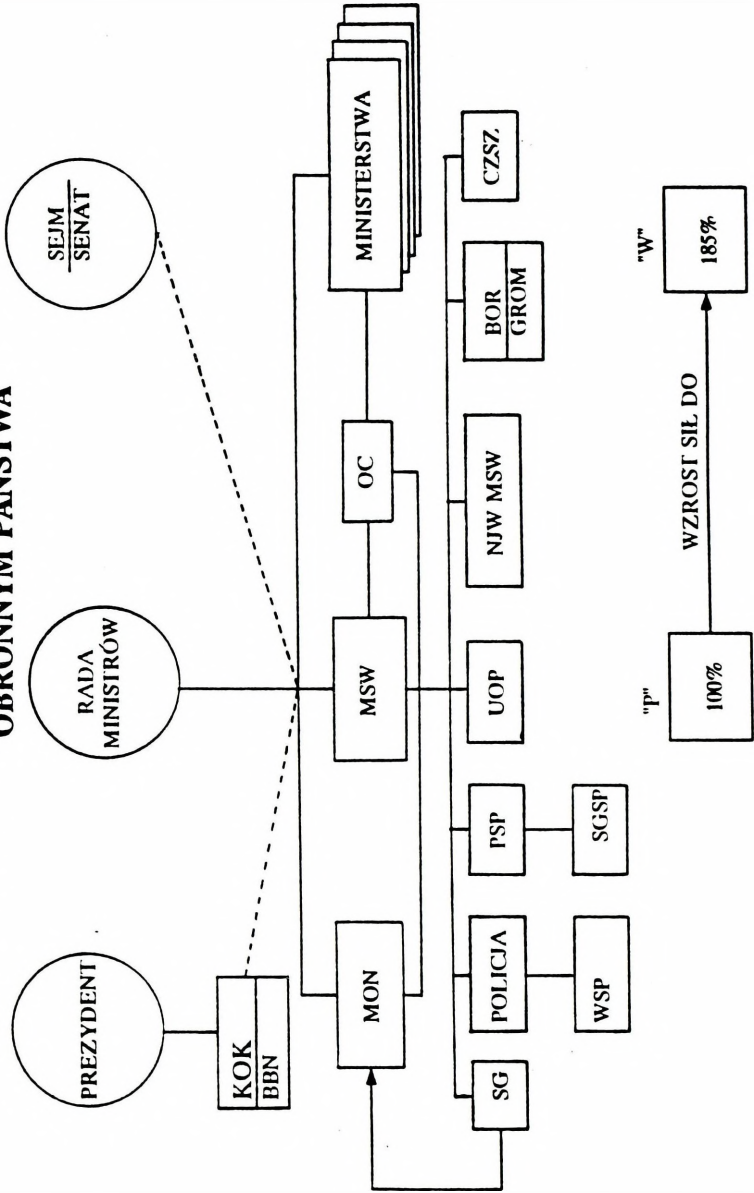
8. Jednostka Wojskowa "GROM"

Jest wyspecjalizowaną, skadrowaną jednostką wojskową, używaną do prowadzenia działań antyterrorystycznych. Oprócz realizowania tych zadań w okresie "W" wykonuje, jako odwód ministra spraw wewnętrznych, zadania polegające na:

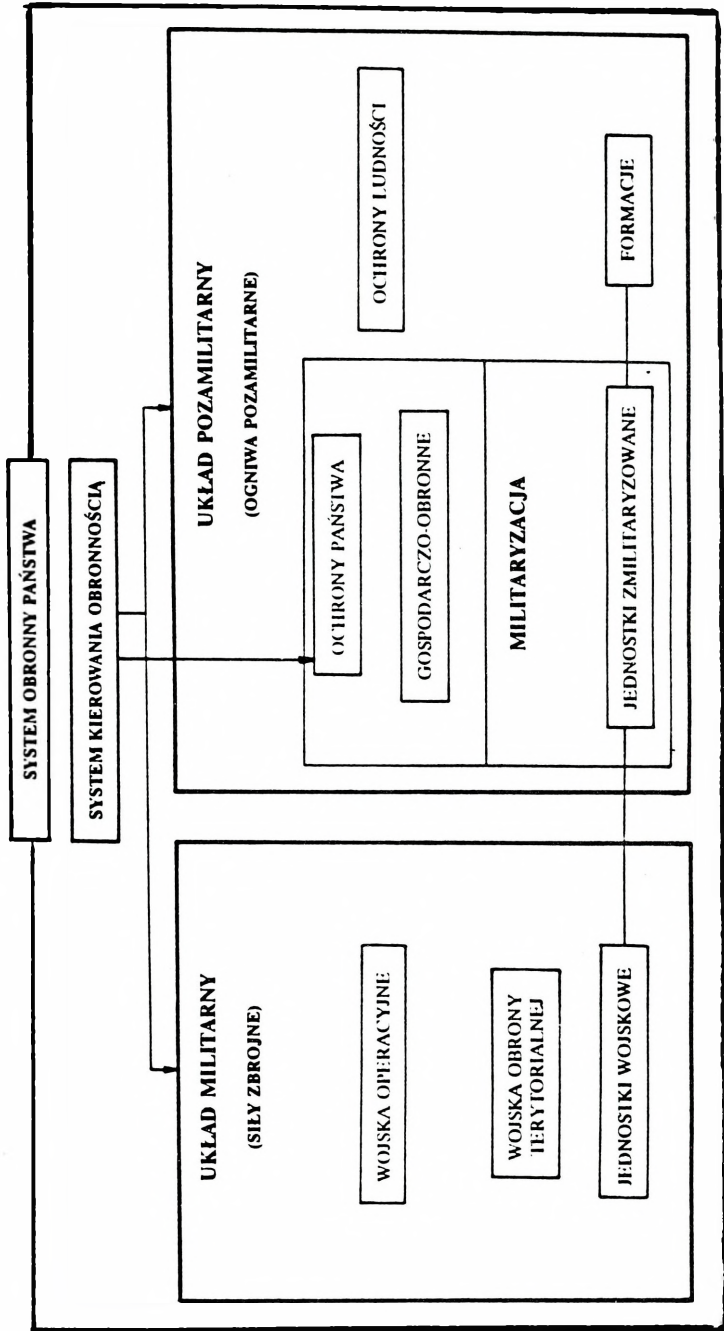
- zwalczaniu aktów dywersji skierowanych przeciw ośrodkom, obiektom i osobom związanym z systemem kierowania państwem;
- zwalczaniu desantów skierowanych przeciw systemowi funkcjonowania organów władzy i administracji we współdziałaniu z innymi oddziałami resortów spraw wewnętrznych i obrony narodowej;
- prowadzeniu działań nieregularnych na terenie zajęтым przez przeciwnika, a zwłaszcza w zwalczaniu elementów dowodzenia, łączności komunikacji oraz uwalnianiu szczególnie ważnych osób będących jeńcami lub zakładnikami;
- wspomaganie systemu ochrony i obrony naczelných organów władzy i administracji rządowej na stanowiskach kierowania (SK).

Uzbrojenie jednostki jest analogiczne jak Biura Ochrony Rządu. Na okres "W" liczebność jednostki zwiększa się nieznacznie.

MIEJSCE RESORTU SPRAW WEWNĘTRZNYCH W SYSTEMIE OBRONNYM PAŃSTWA

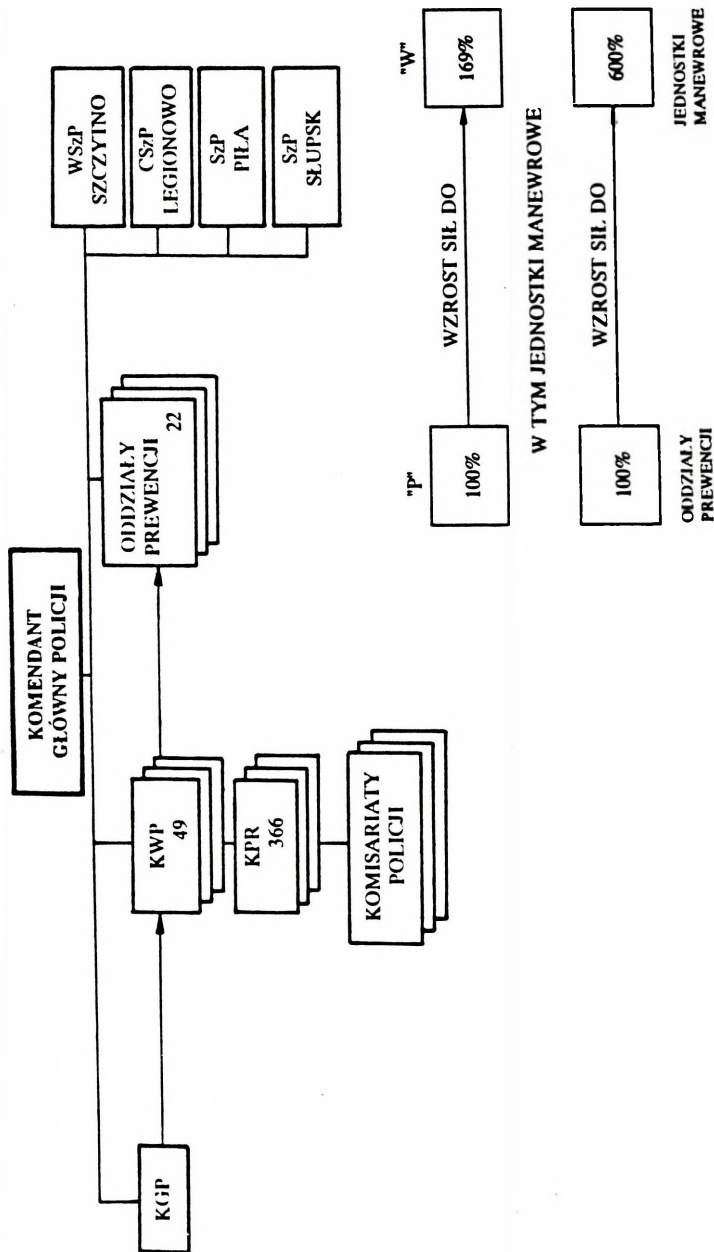

SYSTEM OBRONNY PAŃSTWA

Schemat 3

SCHEMAT ORGANIZACYJNY POLICJI

URZĄD OCHRONY PAŃSTWA

W TYM:

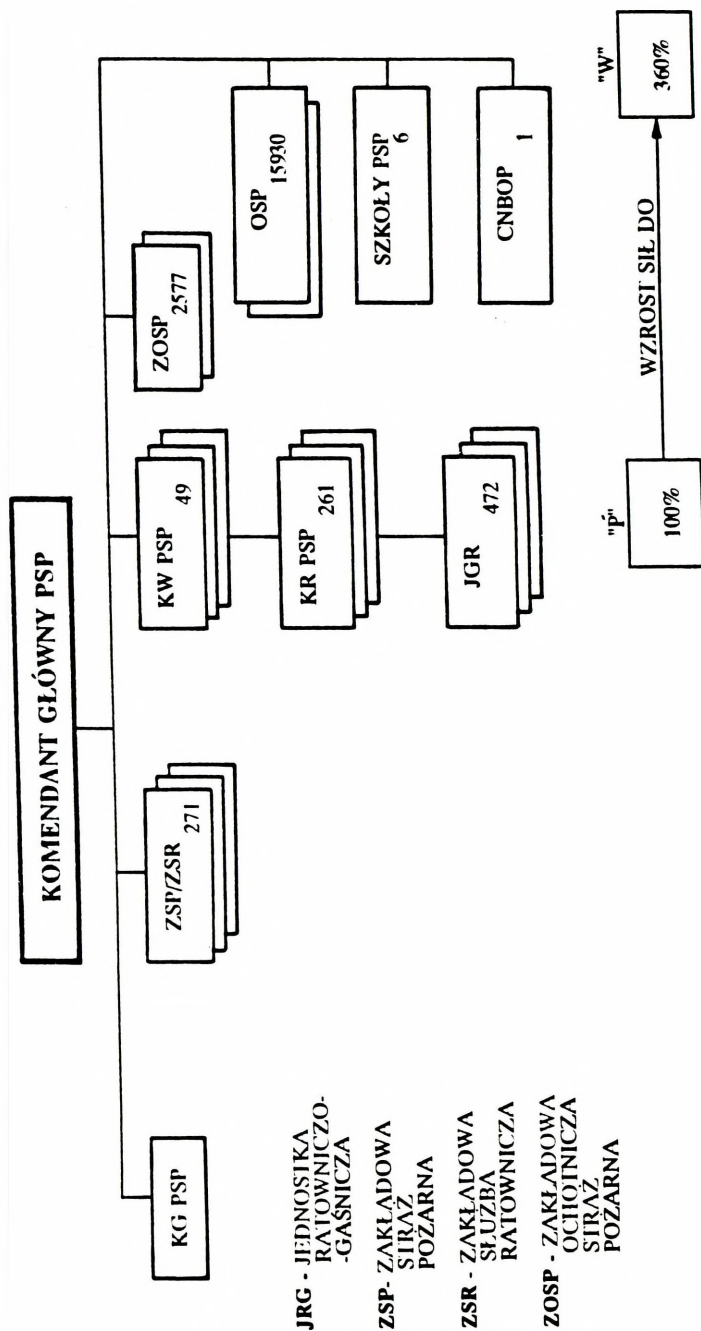
- SZEFOSTWO UOP;
- 14 DELEGATUR;

BIALYSTOK OLSZTYN
BYDGOSZCZ OPOLE
GDAŃSK POZNAŃ
KATOWICE RADOM
KRAKÓW RZESZÓW
LUBLIN SZCZECIN
ŁÓDŹ WROCLAW

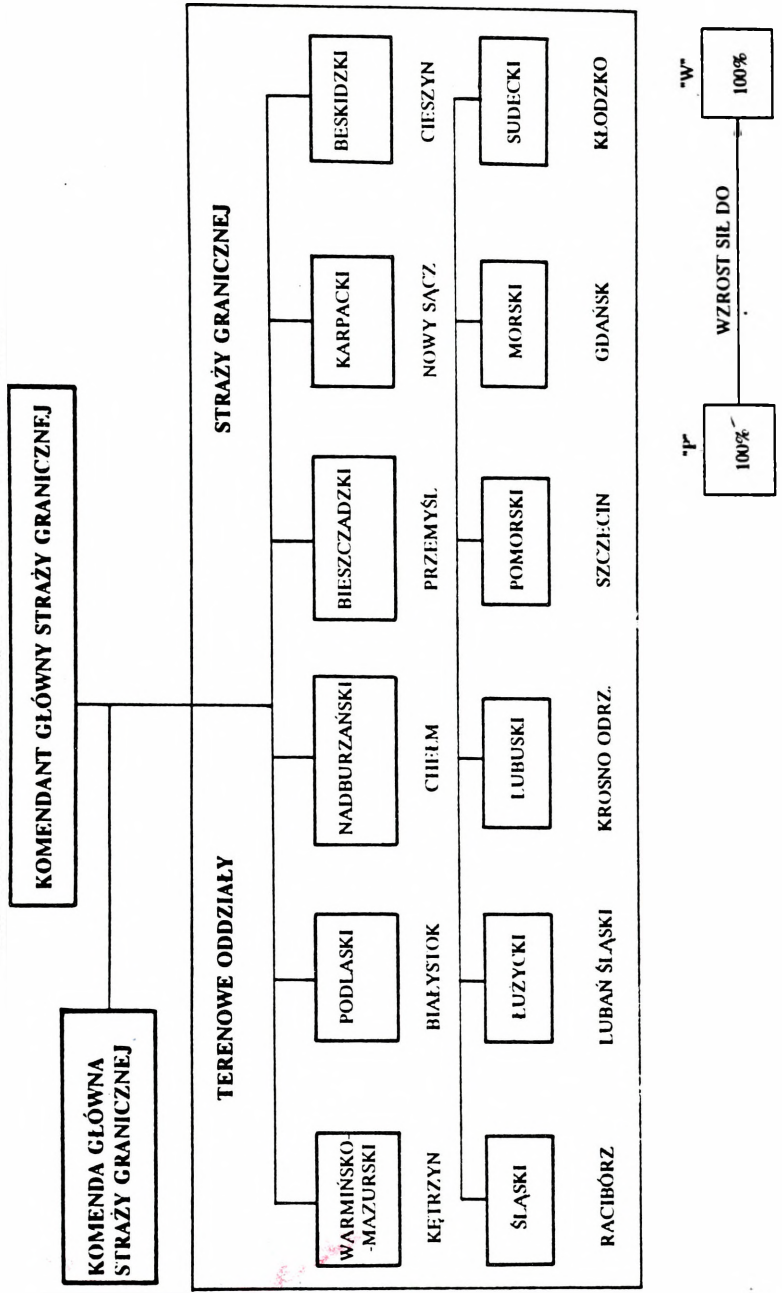
W TYM UTWORZENIE:

- CENTRALNEGO I TERENOWYCH
JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH
CENZURY WOJENNEJ;
- BATALIONU ZABEZPIECZENIA;

SCHEMAT ORGANIZACYJNY PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

SCHEMAT ORGANIZACYJNY STRAŻY GRANICZNEJ

CENTRALNY ZARZĄD SŁUŻBY ZDROWIA MSW

W TYM:

- CENTRALA;

- 17 ZARZĄDÓW
(4100 ŁÓŻEK SZPITALNYCH);

W TYM UTWORZENIE:

- 30 SZPITALI REZERWOWYCH
(4500 ŁÓŻEK SZPIT.);

- 52 ODDZIAŁY ZABEZPIECZENIA;

- 48 GRUP ROZPOZNANIA
SANITARNO
- EPIDEMIOLOGICZNEGO;

Wydrukowano w 21 egz.
Egz. nr 1 Bibl. Gł. DZN
Egz. nr 2-21 Kanc. Tajna
Wyk. płk Cymerman
mjr Konsek
Druk AON nr p/ 913/WW

